

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire
en Aruba per drie maanden fl. 2,— met
vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAL.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres
luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aru-
ba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 2 October.

Holland—Curaçao.

Verschillende bladen in het Moederland hadden een krachtig woord gesproken, opdat de Regeering spoedig en afdbende hulp zou brengen aan onze koloniën. De heer VAN ASCH VAN WIJCK hield een welsprekend pleidooi en eindelijk, eindelijk, daar werd een commissie gezonden naar Curaçao. Twee heeren, prof. WENT en de heer HAVELAAR kwamen op 4 December 1901 met de *Oranje Nassau* onze haven binnen om hun onderzoek naar de oeconomische toestanden onzer eilanden te beginnen.

Hun rapport verscheen, de hollandsche bladen spraken er al lang over en WIJ HIER OP CURAÇAO WISTEN NOG VAN NIETS.

Het koloniaal Bestuur had toch zeker evenveel recht om het rapport te ontvangen als de pers van Nederland. Minstens hadden de exemplaren gelijktijdig met de bekendmaking in Holland naar hier moeten ver-

zonden worden, opdat ons Bestuur het niet achterom, maar rechtstreeks hadde te weten gekomen.

Maar wat is er geschied?

Het Koloniaal Weekblad heeft het rapport ontvangen, *De Nieuwe Rotterdamsche Courant* geeft er reeds den 15den Augustus een extract van — en nu schrijven wij reeds 4 October en nog is het verslag van Prof. WENT niet in de Kolonie aangekomen.

Maar wie heeft er nu het meest belang bij om kennis te nemen van het rapport? — Wij zijn oprecht blijde, dat men in Holland thans meer over Curaçao denkt, schrijft en spreekt. Echter zal algemeene bekendheid met onze ellende, achteruitgang en armoede op zich zelf niet baten. Men moet ook hulp bieden. Welnu, de commissie was door de Regeering uitgezonden om ook te onderzoeken naar „de beste middelen om verbetering te brengen” in onze toestanden. Is het nu voldoende, dat men in *Holland* weet, wat wij hier moeten doen, moeten wij ze dan hier niet die middelen in beoefening brengen?

—Zeker moeten zij er uit, merkte Rosalie op om een einde aan de zaak te brengen. Gij zijt veel te goed, mijnheer Belaise. Stond uw geld op 't spel, dan zoudt ge wel strenger toezien. De meubelen zullen voor de achterstallige huur in beslag genomen worden.

—Meubelen!..... Ach, mevrouw, er zijn geen meubelen meer! Niets.....

—Nu, dat is mij dan ook om 't even; doch er moet een voorbeeld gegeven worden!..... Antoon, gij zult 't beste doen, die zaak zelfs eens in handen te nemen en voor onze goede rechten te zorgen.

—Mijne vrouw heeft gelijk, broemde hij, gij zijt te goed, Belaise, en houdt veel te veel van allerlei praatjes; ik zal u eenstoonen, hoer in dergelijke omstandigheden moet gehandeld worden.

—Maar man, bracht nu weer de vrouw in 't midden, windt u toch zoozeer niet op, dat zijn de lui niet waard.

—Wees gerust, vrouw, antwoordde de Brissel, die ijlings opstond om dan met zijn opzichter naar buiten te gaan, waar beiden haastig in een huurrijtuig stapten.

Weldra hadden zij eene groote arbeiderswijk bereikt, waar de woningen zich hemelhoog verhieven, ware kazernen, die een talloze bevolking binnen hare muren huisvesten.

Voor een dezer laatste stond het

Daar is een fout begaan aan het departement van koloniën, een grove fout, welke zeer slechte gevolgen zal hebben. Onwillekeurig krijgt men hier thans een gevoel van *verwaarloozing*; van gebrek aan waardeering willen wij niet eens spreken, misschien voelen wij te fijn.

En toch, Curaçao wil zich opheffen en zal zich opheffen als er maar hulp komt opdagen. Nederland heeft de verplichting hier steun te bieden, het tracht zich ook van dien duren plicht te kwijten; maar waarom dan slechts half werk geleverd!

Wanneer na maanden wachters het rapport hier wordt gepubliceerd, is hetgeen door de hollandsche couranten bekend gemaakt werd, reeds zoo druk besproken, dat het nieuwtje er af is, en slechts zeer weinigen nog moed genoeg zullen hebben het geheel door te lezen.

Door de halve waarheden die men tot nu toe te weten is gekomen, zijn de gemoederen reeds zoo verbitterd, en zoo algemeen heeft het protest weerklonken, dat het rapport wel

weinig vrucht zal dragen. Had men tegelijk met de scherpe kritiek van den professor, zijn goede raadgevingen, vernomen door degelijke bewijzen gestaafd, dan had het goede den verkeerden indruk weggenomen, nu vreezen wij ervoor.

Maar aan wien de schuld, dat dan grootendeels al die moeite en onkosten voor niets zullen wezen?

Wij zijn verarmd en noodlijdend; zonder steun kunnen wij niet bestaan. Wij beproeven wel ons op te heffen, maar zullen spoedig weer instorten, omdat wij nog te zwak zijn en bijna niets vermogen. Men onderzoekt aan welke ziekte wij lijden, men schrijft geneesmiddelen voor en daar blijft het bij; er wordt zelfs geen gelegenheid gegeven ze in te nemen. Zelf kunnen wij ze niet bekostigen, wij weten het, maar moeten wij daarom maar liggen blijven in onze ellendigen toestand!

Feuilleton.

DE VIJFDE VERDIEPING.

—Ik ben driemaal tot de vijfde verdieping opgeklommen, zei de opzichter, terwijl hij de onbetaalde rekening tusschen de vingers draaide, en heb hun gezegd, dat zij op straat zullen gezet worden, zoo ze niet betalen; doch er is niets aan te doen. De vrouw verdient wel een stuiver geld met haren handenarbeid, maar de ongelukkigen hebben een klein kind te verzorgen, en de man ligt ziek te bed. Ze kunnen den dokter zelfs niet betalen.

Intusschen zat de heer Brissel, de huiseigenaar, aan de welvoorzene ontbijttafel en gebruikte een zacht eitje, terwijl zijne vrouw Rosalie hun zoontje Frans een heerlijke boterham voorzette.

De heer Brissel zette een heel boos gezicht en sprak dan:

—Zeg, dat alles gaat mij in 't geheel niet aan, Belaise. Dat is uwe zaak. De lui moeten betalen of de straat op!

Antoon Brissel was echter geen hardvochtig man, maar geeft men den eenen huurder iets toe, dan meenen ook alle overigen daarop aanspraak te mogen maken.

rijtuig stil, een gebouw van vijf verdiepingen met somber en zeer haveloos uiterlijk, waaruit reeds gemakkelijk genoeg viel af te leiden, hoeveel ellende er in zijn binnenste verscholen was.

Dit huis was het echtpaar Brissel in een erfenis toebedeeld. De eigenaar had het echter nog nooit betreden, doch aan zijn opzichter Cerberus Belaise steeds overgelaten, de huur te innen en voor de allernoodzakelijkste herstellingen zorg te dragen.

Zij traden eene vochtige ruimte binnen, wier wanden de kinderen met allerlei caricaturen beschilderd hadden om dan de vuile trappen op te stijgen, waar hen hier en daar een in lompen gekleede vrouw met eene schuwe beweging tegemoet kwam en verwaarloosde kinderen schuchter uit den weg gingen om hen te laten passeeren.

Zijn wij nu nog niet hoog genoeg steunde de heer Brissel, toen zij de vierde verdieping bereikten,

—Nog een oogenblik en wij zijn er, troostte hem de opzichter, en weder stegen zij hooger, totdat zij eindelijk een sombere gang bereikten, waar een lucht hing, die den bezoekers in de keel greep.

—Wat ben ik toch een dwaas, mij zoo veel moeite te getroosten! broemde de huisbezitter. 't Was een aartsdomme inval van Rosalie, waarnaar ik niet had moeten luisteren!

Eindelijk wees Belaise op een deur die beneden ongeveer drie vingers breed te kort was, door welke opening men duidelijk het suizen van den wind vernemen kon.

—Hier is 't, mijnheer Brissel, zei de hij.

—Dan zal ik even binnengaan, antwoordde deze, de geheele zaak kan met enkele woorden worden afgedaan! Wacht maar hierbuiten.

Hij klopte en trad binnen.

Daar bevond hij zich in een klein vochtig vertrek, waar een man op een schamel bed lag uitgestrekt, terwijl daarnevens een krib was gemaakt, waarin een kind den slaap der rechtvaardigen sliep. In 't midden stond een tafel, waar een vrouw zich druk met haar naaiwerk bezig hield. Zij was nog jong, doch zeer mager. De geheele omgeving, zoowel als de kleding der vrouw, verkondigde de nijpendste armoede, en toch was alles even rein, en heerschte overal eene orde, die niet zonder behagelijkheid was.

Toen de arme moeder een vreemdeling zag binnentreden, verhief zij zich plotseling van haren stoel en sprak met een zucht van verlichting:

—Goddank, daar is mijnheer de dokter! En zich tot haar man wendend, voegde ze er bij: „Ziet ge wel, Heter, dat hij gekomen is! Heb ik het u niet gezegd.”

Brissel stond daar zeer verlegen

Ingezonden Stukken.

"OOST EN WEST."

Aan de Redactie van de „AMIGOE DI CURAÇAO."

Mijnheer de Redacteur,

In het hoofdartikel in het laatste nummer van uw blad wordt, ofschoon in zeer gematigde termen, aan de Curaçaosche afdeeling van „Oost en West" verweten, dat zij weinig van zich laat hooren.

Bekendheid met den waren stand van zaken zal, althans in zooverre het de Directie of het Bestuur dier afdeeling geldt, ieder onbevooroordeeld de overtuigen, dat zoodanig verwijt te eenenmale ongegrond is.

Bij de oprichting dier Curaçaosche afdeeling werden tot Bestuurders daarvan gekozen de Heeren Nuijens, Zwijsen, Buys en de ondergeteekende die tot Voorzitter van dat Bestuur werd benoemd.

Het Bestuur had met ijver zijn taak aanvaard, maar weldra bleek het aan zijn leden, dat zij op zeer geringe medewerking van de zijde der ingezetenen rekenen mochten. Nochtans liet het den moed niet vallen. Uit de weinige fondsen ter zijner beschikking kocht het voorwerpen van goud, alhier gemaakt en cigaretten van Curaçaosch fabricaat aan, welke het naar de Directie van „Oost en West" in het Moederland opzond. De ontvangst daarvan is erkend, doch verder ontving het Bestuur geen mededeelingen omtrent die verzending.

Korten tijd na de oprichting van de afdeeling, vroeg de heer Zwijsen, wegens een voorgenomen reis naar het buitenland, ontslag als Bestuurslid daarvan. In den loop van dit jaar zijn de Heeren Nuijens en Buys met verlof naar Nederland tot herstel van gezondheid vertrokken, zoodat van het geheele Bestuur de ondergeteekende het eenige op het eiland aanwezig lid is.

Volgens de bepalingen van het reglement der afdeeling was op behoorlijken tijd een algemeene vergadering der leden van de afdeeling bijeengeroepen, waarin rekening en verantwoording door het Bestuur zou gedaan worden van het gevoerd beheer. Op die algemeene vergadering verschenen slechts de Heeren Buys en Nuijens en de ondergeteekende. Een tweede vergadering werd bijeengeroepen, en deze werd slechts door den heer Buys en den ondergeteekende

bijgewoond; de heer Nuijens was door ongesteldheid verhinderd daaraan deel te nemen.

Geen grooter bewijs van de weinige belangstelling, welke voor „Oost en West" op dit eiland heerschte.

Het Bestuur, zoo weinigen steun van de zijde van het publiek ondervindende, meende niettemin de ontbinding van de afdeeling niet te moeten uitlokken. Het gaf aan de Directie in het Moederland kennis van den stand van zaken, onder mededeeling dat het als zoodanig zou aanblijven en bereid worden gevonden aan die Directie alle zoodanige inlichtingen te verstrekken, welke deze nuttig en dienstig mocht achten.

Door de Directie zijn aan het Bestuur der Curaçaosche afdeeling geen inlichtingen gevraagd.

Als eenig op het eiland aanwezig lid van het Bestuur der Curaçaosche afdeeling van „Oost en West" heb ik gemeend, naar aanleiding van hetgeen daaromtrent in uw laatst nummer voorkomt, U, mijnheer de Redacteur, deze inlichtingen te moeten geven, met beleefd verzoek dit mijn schrijven in uw volgend nummer wel te willen opnemen.

Het zal dan blijken dat het geenszins aan het Bestuur dezer afdeeling ten laste kan worden gelegd, dat het de belangen der vereeniging niet behartigt heeft.

Sympathie voor de zaak schijnt er bij de ingezetenen niet te bestaan, wellicht omdat zij meenen dat ofschoon „Oost en West" tot naam voerende, de vereeniging hoofdzakelijk, zoo niet uitsluitend, het oog gevestigd houdt op Oost-Indië.

Met gevoelens van de meeste hoogachting

Uw Eds. dw. Dienaar,

MORDY S. L. MADURO.

Naschrift van de Redactie.

Bovenstaand schrijven was ons recht welkom. 't Is een begin om ook de belangen van „Oost en West" publiek te bespreken en daardoor zoo 't mogelijk is, meer sympathie te wekken voor deze Vereeniging, welke zeer zeker veel goeds in de kolonie kan tot stand brengen of bevorderen. Maar in welken treurigen toestand bevindt zich deze Vereeniging! In ons vorig nummer spraken wij slechts in 't algemeen, nu komen bijzondere feiten ons woord bevestigen.

Reeds aanstonds moet hier bijgevoegd, dat de hoofdschuld niet lag aan 't Bestuur der afdeeling Curaçao, maar in Holland bij 't Hoofdbestuur, en laat ons de waarheid mo-

den kleine, die eensklaps wakker was geworden, op de armen had genomen, een allerliefsten jongen, met prachtige blauwe oogen, doch even bleek en mager als zijne goede moeder.

Toen Brussel hem met alle aandacht gadesloeg, meende hij, dat de kleine eene bijzondere gelijkenis toonde met zijn eigen Fransje. Er schoot hem eensklaps iets in het oog. Hij moest den bril afnemen om de tranen weg te wischen, die weldra onweerstaanbaar over de wangen welden.

—Heb geen angst, vrouw, zeide hij dan, uw man heeft slechts een goede verzorging noodig. Gij woont hier zoo slecht! 't Is er al te trekachtig. Ik zal eens zien wat er gedaan kan worden....."

Het goede mensch staarde hem met een paar groote oogen aan.

De vrouw weende bittere tranen.

—Ach ja, mijnheer, zeide zij, wij wonen hier slecht, en dat duurt zoo reeds sinds mijn arme man niets verdienen kan. Wij hebben alles moeten verkopen om het leven te kunnen rekken, want wat ik verdien, is een boon in een brouwketel. En nu wil men ons ook nog dit onderdak ontrukken, men wil ons op straat zetten, daar wij de huur niet kunnen betalen!"

Brissel was opgestaan.

De man deed zijn best om het gevoelig hart te weerstaan, dat in zijn binnenste zich meer en meer deed gelden. Toch kon hij niet nalaten den kleine, die zich niet angstig van hem afwendde, maar o zoo vertrou-

gen zeggen, bij de leden der afdeeling in onze kolonie.

Gaandeweg wordt de belangstelling voor onze eilanden in 't Moederland echter grooter. Ook „Oost en West" begint meer te letten op onze bijzondere belangen. In No. 25 van *Het koloniaal Weekblad* dd. 4 September wordt wederom de tentoonstelling van indisch vlechtwerk besproken en tot onze verbazing en blijdschap lezen wij op 't slot van dit artikel: „Thans blijven ons nog ter bezichtiging over de vier groote middentafels, waarvan er één geheel ingenomen wordt door het West-Indische vlechtwerk, niet alleen dat door de Indianen van Suriname vervaardigd, maar ook mandjes en hoeden uit Curaçao en Aruba."

Oost-Indië heeft in Holland veel meer relaties dan West-Indië, 't is dus wel verklaarbaar, dat de Oost meer besproken wordt dan de West. Maar onvergeeflijk, dat er tot dusverre zoo goed als geen aandacht werd geschonken aan onze eilanden, die toch juist behoefte hadden aan belangstelling.

Dit verzuim, het blijkt uit bovenstaand schrijven, was de hoofdoorzaak, dat men ook hier weinig van zich liet hooren, omdat het toch niet hielp. In Holland wil men zich beteren, wij hopen dat de activiteit wederkeerig zal wezen. Gaarne zullen wij in 't vervolg hiertoe medewerken.

Practisch.

Nog altijd ontmoet men lieden, die beweren, dat het bestaan der „Curaçaosche Maatschappij" van weinig practisch nut zal wezen voor de kolonie en meer voor landbouwliehebbers, reden waarom zij vooralsnog weigeren hun steun te geven aan deze maatschappij. Nu vragen wij niet, wat juist deze personen doen ten bate van het algemeen welzijn, maar wij willen slechts aantoonen, wat er vericht is door de Maatschappij sinds de laatste algemeene vergadering van 9 April ll., volgens het verslag door den Secretaris Maandagavond in de vergadering voorgelezen.

De overgrootte correspondentie, de talrijke adviezen, hoezeer ook door ons gewaardeerd, blijven buiten bespreking, om alleen te wijzen op het practisch nut, wat deze Maatschappij sticht, opdat ook de hardnekkigste twijfelaars overtuigd worden en toetreden om in vereeniging met de overige leden te werken in het belang van onze kolonie.

— Aan niemand is het onbekend in

welk tegenblikte, de wangen te strelen.

Dan sprak hij op den zachtmoedigsten toon der wereld:

—Weest maar bedaard. Alles zal weer in orde komen. Ik ben wel is waar geen arts, maar een vriend van uw huisheer. Die is in 't geheel geen slecht man, maar zal wel iets voor u doen, wanneer hij verneemt in welken bitteren toestand gij verkeert. Ik zal u ook onmiddellijk een dokter zenden en later kom ik nog terug om iets naders van u te vernemen.

Intusschen had hij zich tot de vrouw gewend, die nauwelijks verstaanbare woorden van dank stamelde, en legde iets glanzends op haar naaiarbeid neder. Dan streelde hij het kind nog eens de wangen en verliet diep aangedaan het vertrek, terwijl hij de deur haastig achter den rug sloot.

Belaise, wien geen woord outgaan was van al hetgeen er gesproken werd, wist eerst niet of hij zijne ooren vertrouwen kon, en zijne verbazing steeg nog veel hooger, toen zijn meester bij 't afdalen der trappen hem een visitekaartje in de hand stak, met deze woorden:

—Breng dit bij mijn vriend, dokter Chauffard, en zeg hem, dat hij dringend verzocht wordt, zoo spoedig mogelijk den zieken man hierboven een bezoek te brengen en al zijne wetenschap in te spannen om hem spoedig te genezen. Medicijnen, wijn en wat hij overigenster versterking noodig heeft, betaal ik, evenals melk en

welk een ellendigen toestand de eilanden verkeerden door den geringen afzet hunner producten wegens de slechte verbindingsmiddelen en de bezwarende in- en uitvoerrechten, ook bij onderling verkeer. De maatschappij heeft dit alles bij schrijven van 21 April ll. aan den Gouverneur blootgelegd, waarop van ZHEG. bericht werd ontvangen, dat een regeling dezer zaak bij het koloniaal bestuur in overweging wordt genomen.

Is zulk een regeling niet dringend noodzakelijk en zal zij niet werkelijk strekken tot ontwikkeling van den interkolonialen handel?

— Een verzoek van eenige zoutplanters ter verkrijging van vrijstelling van rechten voor schepen, die hier zout laden, werd door de Maatschappij krachtig gesteund en met gunstige overwegingen van het Bestuur aan den Gouverneur doorgezonden. Jammer, dat het antwoord nog niet is ingekomen. Er kon reeds zoo veel verdiend, wat meer is, de uitvoer van zout kon reeds geregeld plaats hebben, wat een groot voordeel is. Nu zoeken die schepen andere koersen en konden wel eens verdwaald blijven.

— Het bestuur zal den Gouverneur een lokaal verzoeken om het in te richten tot leeszaal; talrijke werken zijn reeds aangekocht; o. a. het engelsche standaardwerk „Encyclopedia of Fish and Fisheries", de bekende werken van Kerner von Marclaem en Brehm, handelende over plant- en dierkunde. Over allerlei onderwerpen in verband met het doel der Maatschappij zijn reeds boeken, brochures, tijdschriften, couranten ontvangen, waaruit door menigeen practisch nut kan getrokken worden. Reeds nu was het Bestuur hierdoor in staat, den gezaghebbers van Saba en St. Eustatius inlichtingen te verschaffen over de aardappelteelt, katoen- en tabakscultuur.

Kunen wij van dit alles geen voordeel verwachten voor de geheele kolonie?

—Reeds werd aan de Maatschappij geantwoord door de heeren Foulke & Co. dat de stroohoedenindustrie hier een groote vlucht zou kunnen nemen, mits de bevolking fijner werk leverde, daarom werd aan onzen Consul op Porte Rico inlichtingen gevraagd omtrent de kosten van het laten uitkomen vandaar van een persoon, die met alles wat het vak aangaat volkomen bekend is, om hier gedurende eenige maanden daarin onderricht te geven.

Van harte hopen wij, dat het be-

eieren voor het lieve kind, dat er zoo verschrikkelijk bleek en lijdend uitziet..... En ja, vergeet vooral dit niet: de ongelukkige lieden kunnen de woning wel innemen die ledig staat op de derde verdieping. Zorg voor kolen, Belaise, aardappelen en alles wat zij noodig hebben, totdat de man zijn arbeid hervatten kan. Maar Belaise, dat alles blijft ouder ons. Hoort gij dat?" sprak thans de man op strengen toon.

—Er zal naar uw woord gehandeld worden, antwoordde de opzichter vol diepen ernst en eerbied, de linkerhand zal niet weten wat de rechter doet.

Toen de heer Brissel de laatste trappen afsteeg, fluisterde Belaise iets achter zijn rug, dat niet duidelijk in woorden geuit werd.

—Belaise! sprak Brissel, het hoofd omwendend.

—Mijnheer, zal wel blijde zijn, dat wij bijna de straat bereikt hebben, antwoordde hij met een paar van vreugde stralende oogen.

De heer Brissel glimlachte.

Er was een goede daad verricht, welke verschillende personen om verschillende redenen gelukkig maakte.

En Gods loon bleef niet uit.

Toen het jongetje der thans zoo gelukkige lieden, op den arm der moeder, mevrouw Brissel op haar verjaardag een fraai bouquet kwam aanbieden, zag zij eens tersluiks om naar haar man en drukte den kleine twee warme zoenen op de wangen.

stuur in staat zij de onkosten te dragen. Spoedig zal de kunst, door sommigen althans, die reeds nu fijner werken dan anderen, geleerd zijn en onze hoedenindustrie zal weer krachtig leven en zich weder ontwikkelen.

—Als vrucht eener correspondentie met den gezaghebber van Saba en door de bemoeiingen van een volijverige commissie, door het bestuur benoemd, zal vermoedelijk de de gouvernementsschoener „Gouverneur van den Brandhof” geregeld hier aardappelen van Saba aanvoeren. Een opkomst voor Saba en voordeel voor ons, daar deze aardappelen altijd versch zijn en er weinig of niets behoeft worden weggesneden, zoals bij de hollandsche meermalen het geval is. Bovendien zijn zij zeker niet duurder en minstens even smakelijk als deze.

—Uit Amerika zijn hanen en kippen ontboden, uit Teneriffe geiten; rasschappen waren te duur van 100—175 dollar, maar toch is er moeite gedaan om door particuliere tusschenkomst een paar raadieren aan te schaffen tot veredeling van onzen veestapel.

—Op verzoek van het bestuur heeft de Weleerw. Pater V. M. ZWIZEN, rector van het Colegio Sto. Tomas welwillend erin toegestemd om op de plantage Sta. Lucia proeven te nemen met verschillend in- en uitheemsch gras, om een goed veevoeder te zoeken, wat gedroogd, ook dienen kan buiten den regentijd.

Nog veel meer zouden wij kunnen aanstippen, dat werkelijk getuigt van practischen zin bij de maatschappij, maar wij moeten hiermede volstaan.

Wij hopen, dat de gunstige resultaten, welke wij van harte der maatschappij toewensen, nog menigeen nopen zal om toe te treden en mede te werken door geldelijken steun. Daarom willen wij niet sluiten zonder melding gemaakt te hebben van het goede voorbeeld, wat de Handel en Industrie Mij gegeven heeft door een gift te schenken van 50 Gld.

Nieuwsberichten.

Curacao.

Wegens plaatsgebrek moesten de vorige week verschillende berichten blijven liggen, die wij thans mededeelen.

Officieel.

De Gouverneur der kolonie heeft door ZHEG's adjudant zijn deelneming over het afsterven der Koningin van België, aan den Consul van dat land op ons eiland laten betuigen.

Een vlugge reis.

In *De Maasbode* van 3 September staat het bericht, dat Mr. Th. I. A. NUIJENS reeds in Holland was aangekomen. Wij hopen, dat Z. W. E. G. spoedig herstel moge vinden voor zijn geschokte gezondheid.

Aapspin.

Dr. A. DE MAAK, gouvernementsschouder op Bonaire, heeft aan de diergaarde van Rotterdam een aapspin gezonden.

Ons feuilleton: „Onschuldig?”

In N°. 972, dato 16 Augustus, deelden wij mede, hoe de journalist Jacques Dhur, door *Le Journal* naar Nieuw-Caledonië gezonden om nieuws te halen, getroffen werd door het verhaal van een zekeren DANVAL, apotheker van Parijs, reeds 22 jaar verbannen, beschuldigd van vergiftiging zijner vrouw. Danval beweerde onschuldig te wezen en bracht zulke bewijzen aan, dat Jacques Dhur overtuigd was van zijn onschuld, en revisie aanvraag van het vonnis. In N°. 201 van *La Vie illustrée*, dd. 22 Aug., staat thans het bericht, dat de apotheker is vrijgesproken en reeds in Frankrijk teruggekeerd. De ovatie in Marseille was luisterrijk. Eerbied voor zulk een journalist.

25 Años

de experiencia han probado fuera de toda duda que las enfermedades que generalmente consumen á la tierna infancia, á los adolescentes y á los adultos se contrarrestan y dominan con más rapidez tratando al enfermo con la

Emulsión de Scott

de Aceite de Hígado de Bacalao ó Hipofosfitos de Cal y Sosa

que con cualquier otro remedio conocido.

Es grata al paladar y de fácil digestión. Devuelve al sistema la salud, permitiendo la debida nutrición del cuerpo mediante el alimento regular.

Casi todos los niños la toman con agrado y muy pocos adultos la rechazan. Si está Ud. perdiendo carnes, no deje de probar la EMULSION DE SCOTT.

SCOTT & BOWNE, Químicos, New York.

De venta en las Boticas.

Mírase con sospecha todo frasco que carezca del envoltorio sobre el cual va pegada la etiqueta del pescador llevando sobre los hombros un gran bacalao.

Gedecoreerd.

De heer J. M. LEYBA, consul van Holland op Santo Domingo is door Hare Majesteit benoemd tot ridder in de orde van Oranje Nassau en de heer N. F. HELLMUND, consul der Nederlanden te Caracas, tot officier in dezelfde orde.

Mejuffrouw REBECCA COHEN HENRIQUEZ is door den president van Venezuela begiftigd met de insignes der Bolivar-orde 4de klas, en de heer H. J. COHEN HENRIQUEZ met de medaille van openbaar onerwijs.

Aan allen onze gelukwensen.

Bekendmaking.

Ten vervolge op de Proclamatie van den 26n. September 1902, (P. B. 1902, No. 39), wordt hierbij bekend gemaakt dat, aangezien de Gouverneur der kolonie voorloopig geen audiëntie kan verleenen, de waarn. Ondervoorzitter van den Raad van Bestuur elken Donderdag van 10—12 uur 's morgens, ter Gouvernements-Secretarie voor het publiek zal te spreken zijn.

De „Curaçoesche Maatschappij.”

Een kleine dertig leden waren Maandagavond op de bovenzaal van de Club „de Gezelligheid” bijeengekomen ter algemeene vergadering. De Voorzitter opende de vergadering met de mededeeling, dat H. E. G. Heer Gouverneur zijn spijt had te kennen gegeven door zijn ziekte verhinderd te wezen deze vergadering bij te wonen. Hierna drukte spreker de welgemeende wensch uit van een spoedig herstel van den Landvoogd.

Nu volgde een lang relaas der werkzaamheden van het bestuur sedert 9 April ll. nauwkeurig door den ijvervollen secretaris medegedeeld; de geheele vergadering bracht hem luide hulde voor zijn verdienstelijken arbeid.

Besloten werd nu de contributie der afdelingen op de eilanden te verminderen, een minimum werd vastgesteld, maar verder alles aan 't bestuur der Afdelingen overgelaten. De Voorzitter betreurt het en terecht, dat er op de Bovenwindsche eilanden nog geen afdelingen zijn opgericht; in 't bijz. wordt Saba en St. Eustatius besproken. Degouverneur van laatstgenoemd eiland zal f50 ontvangen als tegemoetkoming voor de gemaakte kosten van een proefstation, onder voorwaarde dat aldaar eerst een afdeling worde opgericht. Verder werd nog gesproken over verbetering van den veestapel, de tentoonstelling etc. De voornaamste punten releveerden wij afzonderlijk onder het opschrift: „Practisch.”

Een oud bekende.

Wederom verraste ons *De Vrijmoedige* in zijn nummer van verleden week met een zaakrijk, degelijk ingezonden stuk van J. H. B. G. Opnieuw geeft deze schrijver blijk flink op de hoogte te wezen en dankbaar zullen wij bij het behandelen van Prof. Wents rapport van zijn kritiek gebruik maken. Vooral zagen wij met vreugde, dat hetgeen wij in N°. 965 van ons blad dd. 28 Juni voorstelden, na het eerste stuk van J. H. B. G. (De Vrijmoedige N°. 13 dd. 26 Juni ll.) gelezen te hebben toch niet onopgemerkt bleef. Wij hopen ook in de toekomst bij ZED. steun te vinden om te bewerken dat ons bestuur de sisal-cultuur algemeen make door spoedig aan alle huurders van een bunder grond, nog een anderen bovendien kosteloos af te staan onder verplichting daarop sisal te planten en van af den eersten oogst huur te betalen, zooals wij toen reeds voorstelden en waarop schijnbaar door den schrijver wordt gedoeld wanneer hij spreekt over den steun van het Bestuur waardoor het mogelijk zal zijn na vier of vijf jaren bloeiende sisal-etablissemten op Curaçao te hebben.

Ziekte van den Gouverneur.

Goddank heeft de gevaarlijke ziekte (typhus) een gunstig verloop en blijft de toestand bevredigend.

Dank het aanbod van *El Imparcial* wordt er nu iederen dag een bulletin uitgegeven.

De Israëlitische gemeente heeft bij haar samenkomst op de afgelopen feestdagen gebeden voor het spoedig herstel van onzen Landvoogd.

Van harte hopen wij de volgende week dit herstel te kunnen mededeelen.

„Prins Hendrikschool.”

Ook wij zouden gaarne zien, evenals *La Cruz* en *El Imparcial*, dat de Openbare School, thans Hendrikschool herdoopt werd in *Prins Hendrikschool*. *Wilhelmina* kennen wij als aanduiding van onze geliefde koningin, maar hoogstderzelver gemaal wordt steeds aangewezen door den naam *Prins Hendrik*.

Spaar- en Beleenbank.

In dank ontvangen het beredeneerd verslag over het twee en vijftigste huishoudelijk jaar. Het saldo bedraagt f1,956,18½. Aan dividend zal worden uitgekeerd het bedrag van f6,914,89 d. i. f50 per aandeel betaalbaar van af 1 Oct. Gedurende het jaar werden alle posten herleid van Curaçoesch tot Nederlandsch courant. Het Bestuur is herkozen.

Nieuwe Consul.

De heer E. S. L. MADURO is ten gevolge van het door den heer L. SALZEDO ingediend en aangenomen ontslag, door den consul-generaal van Frankrijk te Amsterdam voorloopig belast met de waarneming van het consulaire agentschap van Frankrijk op dit eiland en van den 30^{en} September ll. af in functie.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Rosita Curiel, E. Devieu, David Gaerste, Julia Hermo, Efrizina Leitto, F. Penso, Carl Westendorgh, Isabel Santiago, G. G. van Waard a/b S.S. „Prins Willem V”, A. Weijand a/b S.S. „Prins Willem III.” Niet voor verzending vatbaar een monster geadresseerd aan: A. & S. Henry & Co. Ltd. Manchester.

Ingezonden Mededeelingen.

EMULSION DE SCOTT.

ESTRICTA JUSTICIA.—Escribe el sesudo facultativo Dr. A. Herrera Vega, residente en Caracas:

“Me complace en dar la presente certificación, por crearla de la más estricta justicia. He empleado repetidas veces la reputada Emulsión de Scott, y en todos los casos he obtenido el más lisonjero éxito.”

Buitenland.

Frankrijk.—De minister van Buitenlandsche Zaken, die ook reeds in 't vorig Kabinet zitting had, Delcassé, heeft in den Raad van het Departement, Ariège een rede gehouden, die doet zien, dat de minister-president bij zijn meer dan Pruisische maatregelen gestuit is op tegenstand in het ministerie zelf. Delcassé namelijk heeft daar rondweg de binnenlandsche politiek van zijn collega en chef afgekeurd op grond van het feit, dat zij in het buitenland een zeer treurigen indruk maakt.

En dat kan hij als hoofd van het departement van Buitenlandsche Zaken, in directe correspondentie met de gezantschappen, het beste weten.

Maar bovendien verklaarde hij in bijna onbegrijpelijke openhartigheid, dat ook president Loubet zich ten stelligste tegen Combes' maatregelen had verklaard, en deswege met het Kabinet op gespannen voet stond.

Delcassé's woord maakte zulk een indruk, dat de Algemeene Raad, waar reeds een voorstel was ingediend om sympathie met de regeering te betuigen, dit voorstel nu maar buiten behandeling liet.

Men begint er reeds van te spreken, dat Waldeck-Rousseau zal worden teruggeroepen en als redder des lands in dubbel sterke positie zal optreden.

Engeland.—Zooals men weet blijft de Katholieke Kerk in Engeland steeds aan invloed winnen, vooral ook onder de mannen van kennis, van beschaving en stand. Telkens en telkens weer vernemen wij van bekeeringen en van de gevolgen die deze overgangen op de in hun kerk achtergebleven protestanten hebben.

Maar desniettemin staande, of misschien juist omdat meer de hoogerstaande eenlingen dan de breede massa's van het volk nog met het Katholicisme in aanraking komen, is de vorming van een politieke partij onder de Katholieken tot nog toe onmogelijk gebleken.

Politieke actie immers, zal ze vruchtbaar zijn, kan niet alleen bestaan in den arbeid van enkele mannen, hoe eminent ook, maar moet steun vinden op de breede basis eener krachtige partij, krachtig door aantal of liever nog door gehalte.

Van een katholieke partij, die kracht zou kunnen oefenen door haar getal, was er in Engeland nog geen sprake, de minderheid, die 't geloof der vaders bewaarde of terugvond, is te klein in vergelijking met de meerderheid, die koning Hendrik VIII in den afval volgde.

Maar een partij, sterk door het gehalte harer leden, schijnt reeds te zijn opgegroeid, want nu komt uit Engeland komt het verblijdend bericht dat een Katholieke partij in wording is.

En deze partij, die den naam zal dragen van Katholiek-democratische-liga, zegt door dien naam zelve reeds, dat zij den weg wil inslaan door paus Leo XIII geweest, aan hen, die ook als staatsburgers katholiek en als katholieken staatsburger willen zijn.

Als eerste punt op hun program staat de opheffing der bepalingen, die beletten dat de koning katholiek is. Men wil blijkbaar allereerst een einde maken aan de treurige verhouding die tusschen den vorst en zijn Katholieke onderdanen bestaat, wijl de eerste zijn scepter niet kan aanvaarden dan door een verklaring die de laatste kwetst in het dierbaarst van hun geloof.

Het tweede punt van het program is de bevordering van het verkiezen van Katholieke leden in het Parlement. Hoewel het er niet bijstaat, zal daarbij wel ingesloten zijn de aaneensluiting der Katholieke Parlementsleden, die tot nog toe nooit gezamenlijk zijn opgetreden.

Verder vinden wij nog als belangrijk punt van het program de bevordering der Katholieke missiën.

Dat deze missiën op een politiek program worden genoemd, is zeker voor een groot deel te danken aan het feit, dat er zulk een nauwe verbinding bestaat tusschen de kolonisatie der Engelsche regeering en de Anglicaansche zending.

De Katholieken komen er terecht tegen op, dat Engelsch en Anglicaansch, in andere werelddeelen althans, steeds worden vereenzelvigd. Ook de Katholieken zijn Engelsche burgers, zijn waren het reeds, toen 't Anglicanisme nog niet bestond.

Eindelijk zal de katholieke partij optreden tegen de gemengde huwelijken, die, bij de overgrote verdraagsaamheid op godsdienstig gebied, zeer talrijk zijn.

Amerika. — President Roosevelt heeft nogmaals de trusts tot het onderwerp van een redevoering gemaakt, en daarin heeft hij als 't ware een verduidelijking willen geven van zijn groote trust-rede te Vermont.

In een toespraak te Worcester zei de hij, dat het zijn bedoeling niet was op vernietiging der trusts aan te sturen. Dat zou even dwaas zijn als de man die een goed ding wil afschaffen, omdat het onder sommige omstandigheden lastig zou kunnen zijn. Niet de trusts moeten worden afgeschaft, maar de slechte gevolgen, de nadeelen van de trusts. En daartoe wil de president gaarne medewerken; maar hij zou zijn steun niet willen geven aan iemand, die de trusts zou willen opheffen op een wijze, die noodlottig zou kunnen worden voor de welvaart van het land. Want als men de vernietiging der trusts ging bewerken door middelen, die de nijverheid van het land zouden vernietigen, zou men óf een kwakzalver, óf een vijand van het land zijn.

Door zorgvuldig overwogen wettelijke maatregelen is wellicht iets te doen tegen de nadeelen, die uit het misbruik van het trustwezen voortvloeien; hij hoopte dat onder zijn bewind de nationale wetgeving in staat wezen zou, iets in de trustquaestie te doen.

— De Parijsche editie van de „New-York Herald” bevat het verhaal van het ongeval, aan den president der Vereenigde Staten overkomen, zooals dat door diens secretaris, Cortelyou, gedaan werd.

Er reden zes ruiters achter elkander met den presidentieelen, door een vierspan getrokken, landauer voorop. Een wagenverhuurder Pratt, aan wien de landauer toebehoorde, mende, terwijl de geheime politie-agent Craig aan zijn linkerzijde op op den bok zat. In de nabijheid

van Pittsfield moest een helling afgereden worden, aan welker voet een paar elektrische tramlijnen zich kruisen. De koetsier geloofde, dat een tramwagen, dien hij met volle kracht zag aankomen, wel stoppen zou, om hem tijd te geven de baan over te steken. Dat gebeurde echter niet, want toen de beide voorpaarden aan gene zijde waren, kwam de tram met groote kracht tegen het rechterpaard van het achterspan aan, het tegen het ruittuig drukkende, tot het voorste deel daarvan een hoek van 45 gr. tot den weg maakte.

De politie-agent Craig en de koetsier werden van den bok gestooten, zoodat de eerstgenoemde voor de wielen van de tram geworpen en door deze onmiddellijk gedood werd. De president werd tegen het portier aan zijn zijde geworpen en kreeg een groote buil in het gelaat.

Van alle zijden kwam nieuwsgierigen aanloopen en de trams, die later de plek des onheils moesten passeeren, stopten alle en de passagiers informeerden, hoe het Roosevelt ging. Deze bleef de bedaardheid zelf. Men was genoodzaakt een uur te blijven, waar men was, en die tusschentijd werd door den president benut, om telegrammen met berichten over het onheil af te zenden, ten einde het in omloop geraken van valsche geruchten te voorkomen. Naar Lenox en Stockbridge, alwaar hij een redevoering zou houden, werd getelegrafeerd dat de president van drukte en hoerageroep verschoond wenschte te blijven, en, hoewel hij zichtbaar pijn leed, heeft hij het wachtende auditorium niet teleurgesteld, maar in beide plaatsen een korte toespraak gehouden.

Het ongeval moet te wijten zijn aan overdreven bereidwilligheid van den tram-machinist om dames te believen. Dezen wilden tijdig op een buitensociëteit bij Pittsfield zijn om den president te kunnen zien en hadden hem gevraagd om zoo hard mogelijk te rijden.

Toen de president hem vroeg, waarom hij de botsing had laten ontstaan, gaf de man ten antwoord: „Gij denkt toch niet, dat ik het uit moedwil deed.” „Ik had toch recht hier langs te rijden?” vroeg de president; waarop hij ten antwoord kreeg: „Gij hadt het recht uit te kijken.”

De machinist Madden en de conducteur Kelly werden in hechtenis genomen.

De „New-York Herald” meldt niet of een van hen gewond werd. De koetsier overleed binnen een paar uren in het hospitaal, waarheen men hem had vervoerd.

Roosevelt moet nog gezegd hebben, dat toen hij de tram zag aanrijden, hij niet anders geloofde of het was gedaan met hem en allen, die met hem in het ruittuig zaten.

Transvaal. — Dr. Smartt, die als leider der jingo's was opgetreden, schijnt daarvoor de noodige bekwaamheden niet te hebben, wat wel voor den man pleit, en nu is plotseling naar voren getreden de waardige leerling van den Kaapschen Napoleon: dr. Jameson.

Deze heeft in de Wetgevende vergadering zijn maidenspeech afgestoken en die moet zoo mooi uitgevallen zijn, dat hij als leider der partij wordt aangewezen.

Na afloop zijner rede werd hem een ovatie gebracht.

Wordt hij leider, dan zal dat een groote steun zijn voor..... de tegenpartij, want ieder kan nu begrijpen, wat het woord „progressieven”, zooals deze menschen zich noemen, beteekent.

— Moeilijker probleem dan de Engelschen in Zuid-Afrika hebben op te lossen, is wellicht nooit een regeering ter oplossing voorgelegd, na haar „overwinning” zonder overmacht.

De „overwonnen” partij is, naar ook nu weer in 't Kaapsche parlement blijkt, de sterkste en moet naar de oogen worden gezien, tot groote woe-de der jingo's, die meenden nu eens de handen vrij te zullen krijgen.

Een dezer stort zijn „hart” uit in *Pall Mall Gazette* en heft een reeks van

klachten aan, maar doet daarbij merkwaardige onthullingen:

„In de straten van Tuibagh en Graaff Reinet wordt het Transvaalsche Volkslied gezongen. De Kape-naars dragen openlijk een strik met de republikeinsche kleuren, rood-wit-blauw-groen-oranje, op elke kleur een letter, die samen het woord Rebel vormen. Hier zijn de straten vol teruggekeerde burgers, die groene strikjes in hun knoopsgat dragen.”

En naar aanleiding van het woord van generaal De la Rey:

„Dat zij hun Mausers hebben begraven, zal niemand een oogenblik betwijfelen; een vergelijking van het aantal wapenen in het bezit van de twee republieken met dat nu afgegeven is, is overvloedige bevestiging van 's heeren De la Rey's met nadruk gesproken woorden.”

Hij vindt dat er al heel weinig dankbaarheid in den Boer is. Ja die Boer, die zooveel reden heeft om 't Engelsche volk dankbaar te zijn, dat hij dat niet inziet!!!

Cuba. — Zeer ernstige en sombere berichten komen over den oeconomicen toestand op Cuba. Vooral de suikerplanters zijn er slecht aan toe. Zij rekenden toch zeker op een verlaging van het Amerikaansche tarief voor rietsuiker.

Plotseling zagen zij zich bedrogen in hunne verwachtingen en nu staat een crisis voor de deur. Wanneer den bezitters der plantages geen hulp geboden wordt, dan zullen zij niet in staat zijn, zoo zegt men, het volgend jaar hunne gronden te doen beplanten. Wel heeft de Cubaansche Senaat meegedeeld, dat hij een voorstel zal indienen deze industrie te ondersteunen door een leening, maar de vraag is of deze leening zal goedgekeurd worden en zoo ja, of zij toereikend zijn zal.

Intusschen hebben particulieren reeds de hand aan den ploeg geslagen en een ondersteuningsfonds opgericht maar veel zal dit niet geven, omdat de planters geen voldoende waarborgen kunnen verschaffen.

Advertentien.

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaaren Beleenbank* van den 3ten Mei 1900 t/m 24 April 1901, onder N°. 1 L t/m N°. 10000 L, zal plaats hebben op DINSdag den 7 October a. s. en volgende Dinsdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 17ⁿ. September 1902.

De Voorzitter,

A. JESURUN.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line” tusschen
NEW-YORK.
PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1902.	Zulia	Caracas	March.	Philad.	Zulia	Caracas
Vertrekt van NEW-YORK.....	Aug. 16	Aug. 23	Aug. 30	Sept. 6	Sept. 13	Sept. 20
Komt aan te SAN JUAN.....		28		11		25
Vertrekt van „.....		29		12		26
Doet CURAÇAO aad.....		31		14		28
Komt aan te LA GUAIRA.....	23	Sept. 1	Sept. 6	15	20	29
Vertrekt van „.....	24	3	7	17	21	Oct. 1
Komt aan te PTO. CABELLO.....		4		18		2
Vertrekt van „.....		4		18		2
Komt aan te CURAÇAO.....	25	5	8	19	22	3
Vertrekt van „.....		7	15	21	29	5
Doet LA GUAIRA aad.....		8		22		6
„ SAN JUAN „.....	Sept. 1	10		24		8
Komt aan te NEW-YORK.....	8	15	22	29	Oct. 6	13

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Zulia	Merida	March.	Merida	Zulia	Merida
Vertrekt van CURAÇAO	Aug. 25	Sept. 1	Sept. 8	Sept. 15	Sept. 22	Sept. 29
Komt aan te MARACAIBO.....	26	2	9	16	23	30
Vertrekt van „.....	30	5	13	19	27	Oct. 3
Komt aan te CURAÇAO.....	31	6	14	20	28	4

ANUNCIO.

Bendementoe di PREENDANAN di PLATA, ORO i DJAMANTA koe tin placa fiá ariba nan na *Spaaren Beleenbank*, esta esnan for di 3 di Mei 1900 té 24 di April 1901, bao di No. 1 L, té No. 10000 L, lo toema lugá dia MARS 7 di October i dia Marsnan koe ta sigi.

Ta jama interesadonan di bin paga nan interes, afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 17 di September 1902.

President.

A. JESURUN.

LUZ DIAMANTE,

LONGMAN & MARTINEZ.

NEW-YORK,

Libre de Explosión, Humo y Mal Olor

— DE VENTA POR —

Las Ferreterías y Almacenes de Utiles.

HEUGLIJK NIEUWS!!

Prachtig! Prachtig!! Prachtig!!

is de ruime collectie Holland-sche sigaren door DE LANNOY & Co, BOTICA CENTRAL, met de laatste boot ontvangen.

Bijzondere aanbeveling verdienen de volgende merken:

Justillo Odalisca For Luck
First Class Richard Steel
Flor de México Violeta
Marca Preferida, enz. enz. enz.

Fotografia Soubllette.

Este muy conocido Taller ofrece de nuevo sus trabajos á sus numerosos clientes, acaba de recibir máquinas de las últimas invenciones y tiene constantemente de venta aparatos é ingredientes frescos para el arte fotográfico.

HORAS DE TRABAJO:

De 8 A. M.—4 P. M.